

Gheorghe Isvoranu-Krak

Şase patrioți români

2023

Şase patrioţi români

Sunt scriitorul encicloped Gheorghe Isvoranu-Krak (G.I.K.); am publicat la diverse edituri 12 lucrări din domeniile: fizică, matematică, istorie, literatură şi filozofie.

Am elaborat o nouă lucrare care să prezinte relatări despre şase savanţi români, care s-au înrolat cu toată dăruirea în serviciul N a Ț i u n i i R o m â n e. Aceşti distinşi savanţi dar în primul rând mari patrioţi sunt: Petru Poni, Ovid A. Densușianu, Duiliu Zamfirescu, Delavrancea, real Barbu Ștefănescu este numele său complet , Victor Babeș și Gheorghe Marinescu.

La această elaborare m-au ajutat următorii colaboratori toți cu activitate în domeniu. Ei sunt: ing. Adrian Mihai Mustață, dr. ing. Florin Liviu Isvoranu.

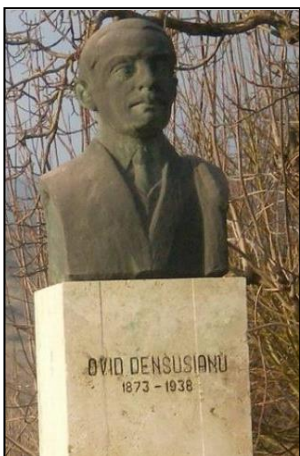

Petru Poni (1841-1925), chimist și mineralog român, pionier al învățământului chimic din România. A fost profesor la Universitatea din Iași și membru al Academiei Române.

A efectuat primele cercetări asupra compoziției chimice a mineralelor din țara noastră.

A publicat lucrările: „Cercetări asupra mineralelor din masivul cristalin de la Broșteni ” (1882), „Mineralele de la Bădenii-Ungureni ” (1885), „Fapte pentru a servi la descrierea mineralogică a României” (1900), prima monografie asupra mineralelor țării noastre. „Cercetări asupra compoziției chimice a petrolurilor române (1903) ș.a.

În cursul cercetărilor, Poni a descoperit două minerale noi, denumite de el, *broștenită* și *badenită*. A elaborat studii în legătură cu acțiunea acidului azotic de diverse concentrații asupra unor hidrocarburi parafinice izolate din petrolul indigen. A cercetat apele minerale din țară și a făcut observații meteorologice în Moldova. El a publicat și primele manuale de fizică și de chimie în limba română. Este organizatorul primelor laboratoare de la noi, destinate cercetărilor științifice și pregătirea cadrelor de chimiști. A colaborat la înființarea unor societăți științifice în țară: Societatea română de științe (1890), Societatea de științe (1900), și a fost membru al Societății de științe naturale din Moscova (1910).

Ovid A. Densușianu (1873-1938), filolog, lingvist, folclorist, istoric literar și poet român. A fost profesor la Universitatea din București, membru al Academiei Române, membru al Societății de texte vechi franceze și al Societății de lingvistică din Paris. A întemeiat în cadrul facultății de litere și filozofie din București, Societatea filologică (1907) și Institutul de filologie și folclor (1921). A întemeiat și a condus revistele „Viața nouă ” (1905-1925) și „Grai și suflet” (1923-1938).

A studiat fenomenele de limbă în strânsă legătură cu folclorul și etnografia. Este creatorul școlii lingvistice de la București.

A publicat numeroase lucrări, printre care: „Istoria limbii române ” (2 vol, 1901-1938), prima mare operă de sinteză consacrată originii și evoluției limbii române (până în sec. al XVI-lea inclusiv), „Graiul din Țara Hațegului” (1915), „Viața păstorească în poezia noastră populară” (2 vol., 1922-1923), „Literatura română modernă ” (3 vol., 1929-1933); în colaborare cu I.A. Candrea a publicat „Dicționarul etimologic al limbii române: Elemente latine(de la *a* la *putea*, 1907-1914, iar cu I.A. Candrea și Th. Speranția „Graiul nostru”, culegere de texte dialectale românești (2 vol., 1906-1907).

Studiile sale se remarcă prin bogăția documentării, claritatea expunerii, prin grija pentru obiectivitatea științifică, alterată însă uneori de limitele mecaniciste ale concepției neogramatice căreia i-a fost atașat.

În domeniul literaturii, Densușianu este unul dintre promotorii curentului simbolist în România.

Duiliu Zamfirescu (1858-1922), scriitor român, membru al Academiei Române. S-a născut la Plăinești (reg., Ploiești). După studii de drept, a fost mai întâi judecător și procuror. Între 1888 și 1906 a funcționat ca atașat și secretar de legație la Roma, Atena și Bruxelles. Reîntors în țară, a fost ministru de externe în 1920 și președinte al Camerei Deputaților. După debutul la „Literatorul” lui Macedonski s-a orientat la „Convorbiri literare”.

Poezia lui, inițial romantic-sentimentalistă, se impune ulterior prin notele ei de neoclasicism, descriind cu grație și sensibilitate peisajul campestru sau marin, ținuturile meridionale. („Alte orizonturi”, 1894; „Imnuri păgâne”, 1897; „Poezii nouă”, 1899). Autor al unor interesante nuvele și schițe („Nuvele”, 1888; „Furfanțo”, 1911 ș.a.) populate cu „oameni de prisos”, femei enigmatice, bătrâni automatizați și figuri de ariviști. **Z.** s-a făcut cunoscut însă mai ales ca romancier.

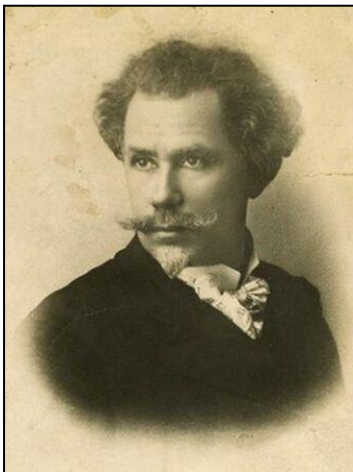
Ciclul „Comăneștenilor” alcătuit din cinci părți apărut în „Convorbiri literare” și „Literatură și artă” („Viața la țară, 1894; „Tănase Scatiu”, 1896; „În război”, 1897; „Îndreptări”, 1900-1901; „Anna”, 1916), realizează o cuprinzătoare frescă a societății românești de la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX.

Deși umbrat de concepțiile conservatoare și de intențiile educative manifeste ale scriitorului (în ultimele romane), ciclul surprinde veridic decadența vechii boierimi și ridicarea burgheziei arendășești.

Z. dovedindu-se mai ales în „Viața la țară” și „Tănase Scatiu”, un excelent creator de tipuri (îndeosebi a figurii de arivist), analist fin și remarcabil pictor al naturii.

Vasta sa corespondență atestă valoroase intuiții estetice. **Z.** fiind prin susținerea autenticității și a tehnicii procesului-verbal, un precursor al lui Camil Petrescu.

A tradus din poezia lui G. Leopardi și G. Carducci.

Delavrancea, Barbu (pseudonimul lui *Barbu Ștefănescu*) (1858-1918), scriitor realist critic român, orator și om politic.

A fost membru al Academiei Române. S-a născut la București. A făcut studii juridice la București și la Paris. A avut o activitate publicistică bogată, colaborând printre altele, la ziarul socialist „Drepturile omului” și la publicația lui Dobrogeanu-Gherea, „Literatură și știință” (1893). A editat el însuși o revistă, „Lupta literară” (1887). O strânsă prietenie l-a legat de I.L. Caragiale și Al. Vlahuță. Pe cel dintâi l-a apărat într-un proces celebru, spulberând calomniile lui C. Ionescu-Caion. Nuvelele și povestirile adunate în volumele „Sultănica” (1885), „Trubadurul” (1887), „Paraziții” (1893), „Între vis și viață” (1893), „Hagi Tudose”(1903) demască parazitismul claselor intrate în descompunere, cosmopolitismul, disprețul față de popor, regimul școlar tiranic și umilitor pentru copiii nevoiași.

Capodopera lui **D.** e nuvela „Hagi Tudose”, în care este denunțată dezumanizarea insului stăpânit de avariție.

Trilogia istorică compusă din dramele „Apus de soare” (1909), „Viforul” (1910), „Luceafărul” (1910), evocă trecutul de luptă al poporului, aducând pe scenă eroi pilduitori prin patriotismul lor. Drama cea mai puternică este „Apus de soare”, care are în centru figura luminoasă a lui Ștefan cel Mare. **D.** a fost un bun cunoscător al creației populare, căreia i-a reliefat valorile artistice (studiul „Estetica poeziei populare”, 1913, și conferința „Doina”). Aceeași atitudine de prețuire a folclorului național apare și în seria de articole „Carmen Sylva; Neagoie Basarab și Meșterul Manole” (1892), în care **D.** ia atitudine hotărâtă împotriva deformării creației populare în scrierile reginei Elisabeta (Carmen Sylva).

A scris și articole de critică literară și artistică. **D.** se distinge prin subtilitatea analizei psihologice, prin lirismul descrierilor de natură, printr-un deosebit simț al plasticului.

Limba operelor sale e bogată în metafore și elemente de vorbire populară. Ca om politic și ministru în câteva guverne, **D.** a făcut, spre sfârșitul vieții, unele concesii politicii partidelor burghezo-moșierești. Barbu Delavrancea este unul dintre scriitorii de frunte care au contribuit în mod substanțial la dezvoltarea realismului critic în literatura noastră.

Victor Babeș, (1854-1926), medic român, fiul lui Vincențiu Babeș; a fost profesor de patologie și bacteriologie la Facultatea de medicină din București și membru al Academiei Române. Este unul dintre fondatorii microbiologiei moderne, autor al primului tratat de microbiologie („Bacteriile și rolul lor în anatomia și histologia patologică a bolilor infecțioase” scris în colaborare cu savantul francez A.V. Cornil, 1885). A adus contribuții deosebit de importante, de renume mondial, la

studiul turbării, leprei, difteriei, tuberculozei etc. A pus în evidență, în celulele creierului animalelor bolnave de turbare, corpusculii Babeș-Negri, cu valoare diagnostică, a descoperit peste 50 de germeni noi (pseudobacilul răpciugii, germenii din grupul paratific etc.) și a pus bazele seroterapiei.

Prin cercetările sale valoroase asupra antagonismelor microbiene s-a situat printre precursorii ideilor moderne asupra antibioticelor. Activitatea lui **B.** a, influențat puternic și dezvoltarea medicinei veterinare, imprimându-i orientări noi, strâns legate de obiectivele medicinei profilactice.

El a introdus vaccinarea antirabică în țara noastră, ameliorând metoda prin asocierea, în cazurile grave, cu seroterapia. Este autorul primului model raționalizat de termostat, al unor metode de colorare a bacteriilor și a ciupercilor din culturi și din preparate histologice etc.

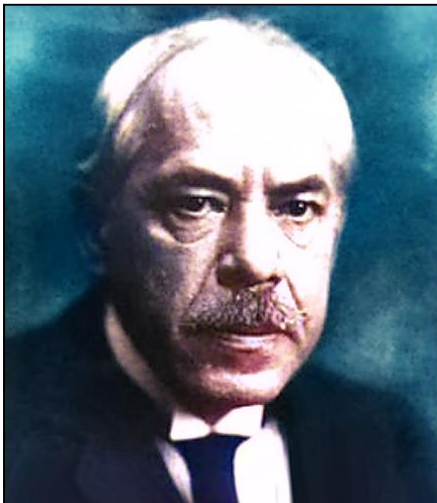
S-a preocupat îndeaproape de problemele medicinei profilactice (alimentarea cu apă a orașelor și a satelor, organizarea științifică a luptei antiepidemice etc.).

Strâns legat de popor, **B.** a luptat pentru aplicarea cuceririlor științei în scopul îmbunătățirii vieții maselor muncitoare.

Studiind cauzele bolilor cu extindere în masă (pelagra, tuberculoza etc.), el a scos la iveală cu curaj rădăcinile sociale ale acestora și, fără să se teamă de urmări, a spus în 1907: „Leacul pelagrei, al acestei boli a mizeriei, al acestei rușini naționale, vi-l dau eu: împrăștierea țăranilor”.

În întreaga activitate științifică și socială, un rol important l-a avut concepția sa filozofică materialistă, expusă în special în lucrările: „Considerațiuni asupra raportului științelor naturale către filozofie” (1879) și „Credință și știință” (1924).

B. a combătut agnosticismul lui Kant, teoria ideilor înnăscute (ineismul) a lui Descartes, apriorismul idealist al lui Schelling, precum și fideismul. A susținut în mod consecvent caracterul obiectiv al lumii, al legilor naturii și al cauzalității.

Gheorghe Marinescu (1863-1938), neurolog român, fondatorul școlii românești de neurologie; a fost membru al Academiei Române și al mai multor academii și societăți străine. Elev al lui Victor Babeș.

M. a fost printre primii medici din lume care a aplicat în domeniul neurologiei metode histologice și histopatologice, precum și metoda anatomoclinică în cercetarea științifică.

A adus contribuții originale în domeniul fiziologiei, histologiei și clinicii sistemului nervos (teoria troficității reflexe; reflexul palmo-mentonier, chinetoplasma, cromatoliza, neuro-nofagia). În studiul celulei nervoase, **M.** a folosit metode bazate pe cele mai recente cuceriri ale fizicii și chimiei din

vremea lui.

Astfel, prin cercetări la ultramicroscop a aplicat datele teoriei coloidale la structura neuronului. De asemenea a folosit metode experimentale, ca transplantul și culturile de

țesut nervos. Prin metoda degenerărilor retrogradate a contribuit la cunoașterea localizărilor unor formațiuni nervoase, ca nucleul nervului facial etc. A elaborat un mare număr de lucrări referitoare la anatomia patologică a sistemului nervos: fenomenele de regenerare din măduva spinării la bolnavii de tabes, leziunile neuronilor motori în scleroza laterală amiotrofică etc.

M. a cercetat neuroinfecțiile sistemului nervos, urmărind propagarea virusului poliomieltic și a celui herpetic în sistemul nervos central, a cercetat infecția zosteriană experi-mentală etc. Prin studiile sale de histochimie, **M.** poate fi considerat ca un deschizător de drumuri în cercetarea histologiei normale și patologice a sistemului nervos.

A studiat fermenții oxidativi, localizarea lor în corpul celulelor, în dendrite; s-a ocupat de asemenea de teoria troficității reflexe, care a avut un larg răsunet.

În ultimii zece ani ai vieții, **M.** și-a îndreptat atenția asupra studiului fiziologiei și fiziopatologiei sistemului nervos, folosind printre primii metoda encefalografică precum și metoda reflexelor condiționate la studiul isteriei, al epilepsiei, al afaziei, al nevrozelor.

Tot în această perioadă, **M.** a lucrat la o mare monografie asupra celulei nervoase, pe care însă n-a terminat-o.

În întreaga sa operă științifică a fost călăuzit de o concepție materialistă, bazată pe un determinism riguros și pe evoluționism.

El a relevat specificul calitativ al fenomenelor biologice în raport cu cele fizico-chimice și mecanice și a subliniat interdependența dintre organism și mediu, precum și unitatea dintre funcțional și organic.

M. a combătut vitalismul și finalismul ca manifestări ale idealismului în biologie.

Opera lui **M.** este considerată ca o contribuție importantă adusă medicinei mondiale în domeniul neurologiei moderne .

Op.pr.: „Studii asupra evoluției și involuției celulei nervoase” (1900), „Celula nervoasă” (1909), „Encefalita letargică ”(1920), „Reflexele condiționate” împreună cu A. Kreindler (1936).